Ügyszám: ABI-1163-6/2011/P

Dr. Baka András úr részére

elnök

Országos Igazságszolgáltatási Tanács

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Egy magánszemély a hozzám benyújtott panaszában azt kifogásolta, hogy az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (a továbbiakban: Eitv.) 16. § (1) bekezdésének gyakorlati alkalmazásában nem csupán a természetes személyek, hanem gyakran jogi személyek adatait is kitakarják. Az Eitv. 16. § (2) bekezdése, illetve 17. § (3) bekezdése értelmében a Bírósági Határozatok Gyűjteményének közzététele, valamint az eljárás módjának meghatározása az Országos Igazságszolgáltatás Tanács feladata. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 24. § d) pontja értelmében elősegíti a személyes adatok kezelésére és a közérdekű adatok nyilvánosságára vonatkozó törvényi rendelkezések egységes alkalmazását. Ennek keretében, tekintettel arra, hogy a kialakult gyakorlat nem egységes a bírósági határozatok anonimizálása kérdésében, Elnök Úrhoz fordulok az alábbiakkal:

A 873/B/2008. AB határozat részletesen foglalkozott a bírósági határozatok megismerhetőségének kérdésével, és ezen belül az adatok anonimizálásával. A határozat rámutatott arra, hogy a bírósági határozatok közérdekű adatok; és az ilyen határozatok közzétételénél figyelembe kell venni mind a közérdekű adat megismeréséhez való jogot, mind a személyes adatok védelméhez való jogot. Biztosítani kell tehát egyfelől azt, hogy a bírósági határozatok megismerhetők legyenek; ez ugyanis elősegíti a jogbiztonság érvényesülését, átláthatóvá teszi a bíróságok működését, és a bírói gyakorlat áttekinthetősége végső soron az önkéntes jogkövetést is szolgálja. A nyilvánosság legjelentősebb funkciója a társadalmi ellenőrzés, amely így lehetőséget biztosít arra, hogy az igazságszolgáltatás működése és tevékenysége átlátható, és ebből következően ellenőrizhető is legyen. Ugyanakkor biztosítani kell azt, hogy a bíróság előtt jogot érvényesítő, vagy egyébként az eljárásban részt vevő természetes személyek adatai a lehető legteljesebb védelemben részesüljenek, azokról illetéktelenül ne lehessen információt szerezni. A két alapjog párhuzamos érvényesítése érdekében rendelkezik az Eitv. 16. § (1) bekezdése az anonimizálás kötelezettségéről.

Az Avtv. 2. § 1. pontja értelmében személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. Az anonimizálás tehát az Alkotmány 59. § (1) bekezdése érvényesülésének garanciája, célja, hogy az információ és a természetes személy közötti kapcsolat ne legyen helyreállítható, és így ne minősüljön az adat személyes adatnak. Erre tekintettel az anonimizálás nem csupán technikai művelet, hanem a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülésének a garanciája, melynek során esetről esetre kell vizsgálni, hogy mely adatokat, információt kell elrejteni, és melyeket nem.

A 879/E/2004. AB határozatban az Alkotmánybíróság ugyanakkor rámutatott *„[a] személyes adat minőség kritériuma, hogy az adat egy meghatározott természetes személlyel kapcsolatba hozható legyen. A személyes adat tehát alany nélkül nem létezik, aki pedig a magyar szabályok, az Avtv. szerint kizárólag természetes személy lehet. Személyes adatai tehát csak az embernek vannak.”* Azokban az esetekben, amikor a bírósági határozatok nem tartalmaznak személyes adatot, értelemszerűen nem merül fel azok védelmének szükségessége sem. Ha tehát a bírósági határozat nem tartalmaz személyes adatot, vagy az abban található személyes adat közérdekből nyilvános, akkor nincs szükség ezek

anonimizálására. Ezzel egybehangzóan rendelkezik az Eitv. 18. § (2) bekezdés e) pontja úgy, hogy törvény eltérő rendelkezése hiányában nem kell (és így nem is lehet) törölni a közérdekből nyilvános adatokat.

Azokban az esetekben tehát, amikor a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozásának (a határozat valamely része anonimizálásának) nincs törvényen alapuló legitim célja, nincs alkotmányos lehetőség sem a közérdekű adat elrejtésére.

A hozzám érkező beadványból kitűnően az Eitv. 16. és következő §-ainak alkalmazása során több esetben előfordul, hogy jogi személyek, vagy közhivatalt viselő természetes személyek neve kerül kitakarásra. Ilyen esetekben azonban a határozat, mint közérdekű adat megismeréséhez való jog nem korlátozható személyiségi jogra hivatkozással.

Mindezekre tekintettel kérem Elnök Urat, hogy az Eitv. 17. § (3) bekezdésen alapuló felhatalmazásból kifolyólag az Országos Igazságszolgáltatási Tanács biztosítsa azt, hogy – a jelenlegi gyakorlattól eltérően – jogi személyek adatai törvényi felhatalmazás hiányában ne kerüljenek anonimizálásra.

Elnök úr együttműködését előre is köszönöm.

Budapest, 2011. december 1.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András